

Sygn. akt I PK 261/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa R. D.

przeciwko W. w S.

o odszkodowanie za niezasadne rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 września 2016 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O.

z dnia 28 maja 2015 r., sygn. akt IV Pa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od powoda R. D. na rzecz strony pozwanej 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z 28 maja 2015 r. uwzględnił apelację pozwanego pracodawcy i zmienił wyrok Sądu Rejonowego w S. w ten sposób, że oddalił powództwo R. D. wniesione po rozwiązaniu stosunku pracy na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona. W uzasadnieniu wniosku między innymi podano, że skarga opiera się głównie na zarzucie nienależytego wyjaśnienia przez Sąd Okręgowy podstawy faktycznej i prawnej reformatoryjnego wyroku i pominięcia istotnych elementów materiału, niezbędnych do oceny wszystkich przesłanek zastosowania art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Braki w tym zakresie są tak rażące i oczywiste, że w sposób naturalny winny prowadzić do uchylenia wyroku, jako że ewidentnie, ze względu na swoją ogólnikowość, nie jest możliwe jego weryfikowanie w drodze judykacyjnej. Uchybienie to ma charakter oczywisty. Uzasadnienie wyroku nie czyni zadość podstawowym standardom (skarżący wskazał na orzecznictwo Sądu Najwyższego). Sąd Okręgowy nie zawarł w nim podstawowych rozważań, których należałoby się spodziewać ze względu na przedmiot sprawy, a których brak uniemożliwia merytoryczną ocenę zasadności jego stanowiska. Skarga nie jest polemiką z ustalenia Sądu Okręgowego czy dokonaną oceną dowodów. Nie można polemizować z ustaleniami faktycznymi, skoro nie zostało określone, jaki jest stan faktyczny sprawy. Nie można też zakwestionować oceny dowodów, jeżeli uzasadnienie nie zawiera takiej oceny. Te braki są przedmiotem zarzutów skargi kasacyjnej.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), gdyż są to odrębne elementy skargi kasacyjnej i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Oznacza to, że nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Odnosi się to również do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący powinien więc samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. do takiego stwierdzenia nie prowadzi. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku wystarczająco czytelnie przedstawia podstawę faktyczną i prawną rozstrzygnięcia.

Sąd drugiej instancji samodzielnie ustalił stan faktyczny i na tej podstawie suwerennie dokonał oceny stosowania trybu z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Metodycznie po kolei ustalił zachowania powoda w zakresie jego obowiązków w odniesieniu do każdego z zarzutów postawionych w piśmie rozwiązującym stosunek pracy.

Powód miał przekazać dokumentację postępowania przetargowego na remont akademika nr [...]. Sąd ustalił, że polecenie było wiążące i powód uporczywie uchylał się od wykonania obowiązku.

Powód miał zapoznać się z dokumentacją projektową oraz kosztorysem na remont elewacji i wymianę stolarki okiennej. Sąd ustalił, że i tu powód nie wykonał polecenia. Bez znaczenia jest sposób czy forma, w jaki do takiej odmowy doszło (*in extenso* z uzasadnienia Sądu Okręgowego).

Wreszcie według Sądu powód zachował się tak jak w trzecim zarzucie sformułowanym przez pozwanego. To, że Sąd nie opisał zachowania powoda, nie znaczy, że nie ustalił i nie ocenił sprawy również w tym zakresie. Chodziło o konkretne zachowanie. Czyli brak zaakceptowania wniosku urlopowego przez pracodawcę i niestawiennictwo do pracy powoda w dniu 9 lipca 2014 r.

Uzasadnienie jest wystarczająco rzeczowe i konkretne w zakresie stanu faktycznego. Sąd przedstawił określony stan faktyczny, który przyjął za podstawę orzekania. Przedmiotu sporu i rozstrzygnięcia nie zamyka tylko literalna (gramatyczna) treść uzasadnienia wyroku. Wszak na tle sprawy z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. wyznacza ją treść podstawy rozwiązującej stosunek pracy, a ściślej wskazane w niej przyczyny, czyli stan faktyczny podany przez pracodawcę (art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 52 § 1 pkt 1 k.p.). Nie zawsze trzeba go powtarzać (powielać) szczegółowo w kolejnym uzasadnieniu, gdy samo zachowanie w zakresie dostatecznie wyjaśnionym do rozstrzygnięcia nie jest sporne, a znaczenie ma ocena skutku. Tu istotą jest ustalenie Sądu, że powód nie wykonał pierwszego i drugiego polecenia (obowiązku) i nie stawiał się do pracy mimo braku akceptacji dla wniosku urlopowego.

Nie można więc podzielić zapatrywania skarżącego na wadliwość uzasadnienia wyroku, gdyż nie ma tak istotnych mankamentów, które nie pozwalałyby stwierdzić, co Sąd ustalił w zakresie stanu faktycznego.

Uzasadnienie wyroku przedstawia też warstwę materialną rozstrzygnięcia. Wyraźnie rozpoczyna się od warunku winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, o czym wnioskuje się na podstawie całokształtu okoliczności, związanych z zachowaniem pracownika. Po określonej analizie Sąd konkluduje, że wśród typowych przyczyn rozwiązania umowy o pracę z uwagi na ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych należy wskazać zwłaszcza niewykonanie polecenia służbowego. Stanowczo, choć lakoniczne, Sąd Okręgowy stwierdził, że wbrew konkluzji Sądu I instancji, zachowanie powoda wypełniło kryteria ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych. Z tych względów Sąd orzekł reformatoryjnie (art. 386 § 1 k.p.c.).

Wyroku sądu drugiej instancji nie uchyla się z tej przyczyny, że uzasadnienie wyroku przyjmuje zwięzłą treść wypowiedzi. Wyrok sądu drugiej instancji uchyla się wyjątkowo, czyli gdy istota sprawy nie została rozpoznana albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Czyli zastosowanie odpowiednie mogłaby mieć reguła z art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., jednak też nie od razu. Sąd Najwyższy nie rozpoznaje ponownie sprawy tak jak Sąd powszechny, lecz tylko skargę kasacyjną w granicach zarzutów jej podstaw (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Tak jak wskazano reżim ten jest większy na etapie przedsądu w przypadku podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., bo podstawy kasacyjne nie zastępują tej szczególnej podstawy przedsądu. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie uzasadnia stwierdzenia, że skarga jest oczywiście uzasadniana, nie tylko dlatego, że uzasadnienie sporządza się już po wyroku i już choćby z tej przyczyny nie ma wpływu na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Przede wszystkim, dlatego że Sąd rozpoznał istotę sprawy, czyli orzekł reformatoryjnie i oddalił powództwo. Przedstawił jakie zachowanie powoda o tym zdecydowało i że tryb z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. był zasadny.

Odwołanie się we wniosku do orzecznictwa nie podważa powyższej oceny, gdyż zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. zawsze odnoszony jest indywidualnie do

konkretnej sprawy, czyli jej przedmiotu i treści sporu. Innymi słowy orzecznictwo nie zastępuje tego przepisu.

Taka sama ocena odnosi się do naruszenia art. 52 § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący kontestuje niedostatek treści w uzasadnieniu wyroku, co nie jest wystarczające, gdyż mógł zakwestionować ocenę stosowania przez Sąd tego przepisu. Czyli zakwestionować rozstrzygnięcie, że niewykonanie określonych poleceń pracodawcy i niestawiennictwo do pracy nie stanowiły ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Traci tym samym na znaczeniu zarzut naruszenia art. 382 k.p.c., gdyż również powinien mieć konkretny wymiar, czyli wskazać i wykazać, który materiał pominięto i dlaczego naruszenie w tym zakresie miało istotny wpływ na wynik sprawy, a więc na zastosowanie prawa materialnego (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Skoro wniosek tego nie czyni, to nie można przyjąć, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 11 ust. 1 pkt 1 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.